

Käyttäytymisen jalostustarkastuksen koulutusohje

Hyväksytty Kennelliiton hallituksessa 3.2.2022. Tullut voimaan 3.2.2022.
Päivitetty Jalostustieteellisessä toimikunnassa 17.9.2025. Päivitys voimassa
1.1.2026 alkaen.

Yleistä

Käyttäytymisen jalostustarkastuksen vastaavat toimitsijat ja käyttäytymisen jalostustarkastajat voivat toimia kaikkien rotujen käyttäytymisen jalostustarkastuksessa. Jalostustieteellinen toimikunta vastaa toimihenkilöiden koulutuksesta ja pätevöinnistä sekä nimeää kouluttajat.

Jalostustarkastuksen vastaavan toimitsijan ja käyttäytymisen jalostustarkastajan koulutus suoritetaan kumpikin enintään kahden vuoden aikana.

1. Jalostustarkastuksen vastaavien toimitsijoiden koulutus

1.1 Etukäteisvaatimukset jalostustarkastuksen vastaavan toimitsijan koulutukseen pääsemiselle

- Kennelliiton jäsen
- täysi-ikäinen
- koetoimitsijan peruskurssi suoritettu
- puolto sopivuudesta jalostustarkastuksen vastaavaksi toimitsijaksi rotujärjestöltä, -yhdistykseltä, -kerholta tai Kennelliiton harrastusyhdistykseltä
- riittävät fyysiset ominaisuudet; kykenee vaivatta istumaan, kyykistymään, seisomaan ja juoksemaan. Riittävä näkö ja kuulo.
- hyvä koirankäsittelytaito
- riittävät vuorovaikutustaidot

1.2 Jalostustarkastuksen vastaavan toimitsijan tehtävät

- on läsnä koko jalostustarkastuksen ajan
- varmistaa järjestävän yhdistyksen kanssa, että jalostustarkastus järjestetään ohjeiden mukaisesti ja että paikalla on tarvittavat varusteet sekä riittävästi avustajia
- hallitsee kaikki avustajien tehtävät ja tarvittaessa opettaa paikan päällä muut avustajat tehtäviinsä
- vastaa radan rakentamisesta
- toimii käyttäytymisen jalostustarkastuksessa koiraa käsittelevänä avustajana osioissa 1 (ihmisen kohtaaminen) ja 2 (käsittely)
- vastaa tarkastuksessa koirakkojen ohjeistuksesta
- opastaa järjestävää tahoa tarkastukseen liittyvissä asioissa

1.3 Jalostustarkastuksen vastaavien toimitsijoiden koulutusohjelma

Koulutukseen hyväksytyt opiskelevat kahdessa jaksossa, jotka sisältävät itseopiskelua ja lähiopiskelua.

1. jakso

Koulutettavat perehtyvät käyttäytymisen jalostustarkastuksen ohjeisiin ja sääntöihin sekä annettuun etukäteismateriaaliin itsenäisesti. Materiaalin oppiminen osoitetaan ennakkotehtävillä. Koulutettavat laativat myös harjoitusvideot, joissa he tekevät jalostustarkastuksen osiot 1 (ihmisen kohtaaminen) ja 2 (käsittely) kahdelle eri koiralle.

2. jakso

Koulutettavat osallistuvat lähikoulutukseen, jonka aikana harjoitellaan tarkastuksen järjestämistä ja jalostustarkastuksen vastaavien toimitsijoiden tehtäviä. Lähikoulutuksen jälkeen koulutettava voidaan pätevoidä jalostustarkastuksen vastaavaksi toimitsijaksi tai hänelle voidaan antaa lisätehtäviä.

1.4 Jalostustarkastuksen vastaavien toimitsijoiden jatkokoulutus

Jalostustarkastuksen vastaavan toimitsijan tulee pitää itsensä ajan tasalla tarkastuksen ohjeista ja säännöistä. Vastaavan koetoimitsijan on osallistuttava hänelle suunnattuun jatkokoulutukseen vähintään joka toinen kerta säilyttääkseen pätevyytensä.

2. Jalostustarkastaja

2.1 Etukäteisvaatimukset käyttäytymisen jalostustarkastajan koulutukseen pääsemiselle

- jalostustarkastuksen vastaavan toimitsijan pätevyys
- ylituomarin peruskurssi
- puolto sopivuudesta käyttäytymisen jalostustarkastajaksi rotujärjestöltä, -yhdistykseltä tai -kerholtä. Puollon tulee ottaa kantaa siihen, että hakija on tehtävään sopiva henkilö. Sopivaksi voidaan katsoa henkilö, jolla on pitkä kokemus erilaisten koirien käyttäytymisen havainnoinnista ja niiden kanssa toimimisesta erilaisissa tilanteissa tai harrasteissa. Hakijalla tulee siis olla hyvä kyky havainnoida ja ymmärtää koiran eleitä ja käyttäytymistä.
- puolto omalta kennelpiiriltä, kun jalostustarkastajan koulutukseen hakeudutaan toisen koemuodon ylituomarioikeuksien lisäksi

Jalostustarkastajia koskee myös Kennelliiton Palkinto- ja ylituomarien koulutus- ja päteväminen sekä toimintaohje.

2.2 Jalostustarkastajan tehtävät

- on läsnä koko jalostustarkastuksen ajan
- hyväksyy käyttäytymisen jalostustarkastuksen radan
- vastaa tarkastuksen järjestymisestä Kennelliiton ohjeiden mukaisesti
- kirjaa jalostustarkastuksen arvostelut ohjeiden mukaisesti
- tarkastajalla on velvollisuus pyydettyä antaa lausunto tarkastukseen liittyvissä asioissa

2.3 Jalostustarkastajien koulutusohjelma

Koulutukseen hyväksytyt opiskelevat kahdessa jaksossa, jotka sisältävät itseopiskelua ja lähiopiskelua.

1. jakso

Koulutettavat perehtyvät käyttäytymisen jalostustarkastuksen lomakkeeseen sekä annettuun etukäteismateriaaliin itsenäisesti.

2. jakso

Koulutettavat osallistuvat kahden päivän lähikoulutukseen, jonka aikana harjoitellaan koiran käyttäytymisen havainnointia ja kirjaamista. Lähikoulutuksen jälkeen koulutettava voidaan pätevoidä käyttäytymisen jalostustarkastajaksi tai hänelle voidaan määrätä lisää harjoitusarviointeja. Edellytys koulutuksen läpäisylle on 80 %:n arviointitarkkuus, jonka yhteydessä kuitenkin huomioidaan virheiden merkitys. Harjoitusarvioinnit suoritetaan virallisten jalostustarkastusten yhteydessä ja niistä tehdään merkintä ylituomarihakemuskavakkeeseen. Koulutettava anoo jalostustarkastajan pätevyyttä Kennelliitolta suoritettuaan harjoitusarvioinnit.

2.4 Jalostustarkastajien pätevyyden ylläpito ja jatkokoulutus

Jalostustarkastajan on pätevyyden säilyttääkseen toimittava tarkastajan tai vastaavan toimitsijan tehtävissä tai osallistuttava tarkastukseen koiranohjaajana vähintään kerran kahden vuoden aikana.

Jalostustarkastajan tulee pätevyyden säilyttääkseen osallistua jatkokoulutukseen vähintään joka toinen kerta.

3. Luonnetestituomarien ja MH-luonnekuvaajien pätevytyminen jalostustarkastajiksi

Jalostustarkastajaksi pyrkivän luonnetestituomarin tai MH-luonnekuvaajan tulee toimittaa Kennelliittoon anomus koulutukseen pääsystä sekä puolto omalta kennelpiiriltä.

3.1 Luonnetestituomarin ja MH-luonnekuvaajan kouluttautuminen jalostustarkastajaksi

Koulutukseen hyväksytyt opiskelevat kahdessa jaksossa, jotka sisältävät itseopiskelua ja lähiopiskelua.

1. jakso

Koulutettavat perehtyvät käyttäytymisen jalostustarkastuksen ohjeisiin, sääntöihin, lomakkeeseen sekä annettuun etukäteismateriaaliin itsenäisesti.

2. jakso

Tutustuminen viralliseen tarkastukseen vähintään yhden päivän ajan. Tarkastuksessa tulee olla vähintään 10 koiraa, joista koulutettavan tulee harjoitusarvostella vähintään kuusi. Edellytys läpäisylle on 80 %:n arviointitarkkuus, jonka yhteydessä kuitenkin huomioidaan virheiden merkitys. Harjoitusarvioinnit varmistetaan pätevoidyn jalostustarkastajan lausunnolla. Koulutettava anoo jalostustarkastajan pätevyyttä Kennelliitolta suoritettuaan harjoitusarvioinnit.

Luonnetestituomari tai MH-luonnekuvaaja voi osallistua myös Kennelliiton järjestämään lähikoulutukseen.

4. Jalostustarkastajan asema

Jalostustarkastajan tulee kaikessa toiminnassaan noudattaa Kennelliiton sääntöjä ja ohjeita tehtävän vastaanottaessaan.

Käyttäytymisen jalostustarkastaja toimii aina Kennelliiton valtuuttamana luottamushenkilönä. Tarkastajan edellytetään olevan toiminnassaan puolueeton. Suhtautumisen Kennelliittoon ja tarkastajakollegoihin tulee

olla asiallista tarkastustilanteissa sekä niiden ulkopuolella. Asemansa vuoksi tarkastajan tulee noudattaa seuraavia ohjeita:

- siitä hetkestä alkaen, jolloin tarkastaja saapuu tarkastuspaikalle, hän on Kennelliiton edustaja ja järjestäjän vieras
- hänen tulee osoittaa aina tahdikkautta koirien ohjaajia ja yleisöä kohtaa oli hän sitten tarkastajana, katsojana tai osanottajana
- tarkastaja noudattaa Kennelliiton yleistä jääviyssääntöä
- koirien tarkastaminen Kennelliiton käyttäytymisen jalostustarkastuksella muualla kuin virallisissa jalostustarkastuksissa tai Kennelliiton järjestämissä tilaisuuksissa on kielletty

5. Pätevyysien voimassaolo

Jalostustarkastuksen vastaavien toimitsijoiden ja jalostustarkastajien pätevyys on voimassa toistaiseksi siihen saakka, kunnes se poistetaan jostain seuraavasta syystä:

- pätevyysien haltija ilmoittaa Kennelliittoon luopuvansa pätevyysien
- Kennelliiton jäsenyyden katkeaminen katkaisee myös pätevyysien voimassaolon siksi ajaksi, jolloin henkilö ei ole jäsen
- jatkokoulutusvelvollisuuden laiminlyönti
- Kennelliitto voi peruuttaa pätevyysien määrääjäksi tai poistaa pätevyysien kokonaan, jos henkilö on rikkonut sääntöjä tai ei täytä ylituomarille asetettuja yleisiä vaatimuksia. Kennelliitto voi pidättää jalostustarkastajan arvostelu-oikeudet käsittelyn ajaksi, jos hänelle ollaan esittämässä kurinpidollisia toimenpiteitä.
- Kennelliitto voi poistaa pätevyysien, jos henkilö todetaan tehtävänsä epäpäteväksi

Kennelliitto päättää pidätettyjen ja poistettujen pätevyysien ja arvostelu-oikeuksien palauttamisesta ja palauttamisen edellytyksenä mahdollisesti olevista lisätehtävistä.

6. Poikkeustapaukset

Kennelliiton jalostustieteellisellä toimikunnalla on oikeus erittäin painavista syistä poiketa tämän ohjeen määräyksistä.